

Arkivsaksnr. 21/14442-1
Saksbehandler Charlotte Karlsdatter Larsen

Saksgang	Møtedato
Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	13.10.2021
Oppvekst- og utdanningsutvalget	15.10.2021
Kommunestyret	27.10.2021

Prinsippsak for skolestruktur i Tromsø kommune

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

Kommunestyret vedtar overordnede prinsipper og områdespesifikke prinsipper for skolestruktur. De overordnede prinsippene beskriver hensyn som skal være grunnleggende i alt arbeid med skolestruktur.

Det vil kunne oppstå krysspess mellom de ulike prinsippene ved at de kommer i konflikt med hverandre. Derfor kan ikke alle prinsipper veie like tungt. I slike tilfeller vil de overordnede prinsippene gi føringer for hva som skal vektlegges i vurderingen.

Overordnede prinsipper

- Hensynet til kvalitet i opplæringen og barnas mulighet for kontakt med jevnaldringsgruppe skal tillegges vekt.
- Økonomisk bærekraft i tråd med Kommuneplanens samfunnsdel (KPS) legges til grunn.
- Ved endringer i skolestrukturen skal det gjennomføres en systematisk analyse med utgangspunkt i prinsippene for skolestruktur.

Andre overordnede føringer for saken

- Barnekonvensjonens artikkel 3 skal legges til grunn i saker om skolestruktur.

Dagens skolestruktur i Tromsø kommune

- Prinsippene fra *Forskrift om opptaksområder for grunnskolene i Tromsø kommune* legges til grunn.
- Ved vurdering av hvorvidt en skole er full, må det foretas en vurdering av kapasiteten for klasser, trinn så vel som skolen som helhet.

Skolestørrelse sin betydning for kvalitet i skolen

- Tromsø kommune ønsker en skolestruktur med færre og større skoler enn det som er tilfelle i dag, med en veiledende øvre avgrensning på 600 elever på barnetrinn og 900 elever på ungdomstrinn og kombinertskoler.
- Barns mulighet for kontakt med jevnaldrende skal tillegges vekt.

Barneskoler og ungdomsskoler versus kombinertskoler

- Tromsø kommune skal vurdere å etablere kombinertskoler der det er hensiktsmessig, både i arbeid med skolestruktur og ved nybygg av skoler.

Bærekraftig distriktsstrategi i lys av skolestruktur

- Tromsø kommune vil arbeide for å bygge opp robuste oppvekstsenter i ulike regioner av distriktet, i tråd med knutepunktstenkning.

Skoleskyss

- Tromsø kommune erkjenner at en sentralisering av skolestrukturen vil kunne føre til økt omfang av skoleskyss.
- Som hovedregel skal ingen elever på barnetrinnet ha mer enn 45 minutters total reisetid per vei. For elever på ungdomsskolen er hovedregelen 60 minutter total reisetid per vei.
- Tromsø kommune vil i størst mulig grad unngå innlosjering av elever som et alternativ til forsvarlig daglig skyss. Innlosjering er kun aktuelt dersom det ikke vil være mulig å tilby forsvarlig daglig skyss innenfor en akseptabel økonomisk og transportmessig ramme.

Interkommunalt samarbeid

- Tromsø kommune vil søke samarbeid med omkringliggende kommuner der det er hensiktsmessig av hensyn til elevgrunnlag, faglig og sosialt læringsmiljø, økonomisk bærekraft og akseptabel reisetid.

Lokale kunnskapsgrunnlag som er sentrale for saker om skolestruktur

- Ved endringer i skolestruktur skal det tas høyde for tverrsektorielle kommunale perspektiver, behov og strategier.

Ressursskoler i Tromsø kommune

- Ressursskoler skal fortsette å være et tilbud i Tromsø kommune. Ressursskolene, med unntak av LGA, skal være samlokalisert med ordinært grunnskoletilbud.

Språkopplæring i Tromsø kommune

- Tromsø kommune skal drifte samisk opplæring i tråd med gjeldende lovverk og avtaler, og så langt som mulig skape et bærekraftig samisk språkmiljø.
- Ordningen med innføringsklasser skal videreføres så lenge det er tilstrekkelig elevgrunnlag. Innføringsklassene skal fortsatt være samlokalisert med ordinært grunnskoletilbud.

Stig Tore Johnsen
Kommunedirektør

Kari Henriksen
Direktør avdeling for oppvekst, utdanning og kultur

Hva saken gjelder

Saken fremmes på bakgrunn av kommunestyrets vedtak i sak 9/20:

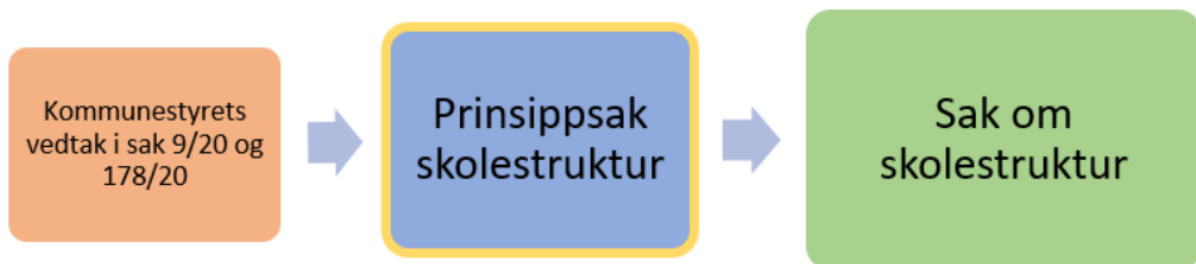
«Kommunestyret ber administrasjonen om å legge fram en prinsippsak for framtidig skolestruktur i Tromsø. Dette for å ivareta en best mulig prosess både for skoler, ansatte, barn og foreldre».

Videre bygger saken på kommunestyrets behandling i sak 178/20 (Handlingsplan 2021 - 2024) der det ble pekt på at skolestruktur skal organiseres i tråd med Kommuneplanens samfunnsdel sitt prinsipp om økonomisk bærekraft. Det pekes også på at elevtallsnedgang skal føre til innsparinger i skolesektoren.

Med utgangspunkt i vedtakene som danner grunnlaget for saken, har saken et tydelig mandat knyttet opp til forventningene om at skolestrukturen i Tromsø kommune skal være økonomisk rasjonelt utformet, samtidig som man tilrettelegger for en forsvarlig pedagogisk drift i tråd med gjeldende lovverk. Med andre ord er saken skrevet med bakgrunn i en overordnet tanke om at elevene i Tromsø kommune skal motta et kvalitativt godt opplæringstilbud innenfor rammen av økonomisk bærekraft.

Saken stadfester prinsipper som skal brukes i fremtidige saker om skolestruktur, og er ikke en skolestruktursak i seg selv. Fokuset er rettet mot de ytre rammene for skolestrukturen, slik som skolestørrelse, skoleslag, skyssbehov, sentrum og distrikt, økonomi og rekruttering av lærere med mer. Forhold som berører tilbud, organisering og kvalitet innad i skolen omtales ikke, da dette er utenfor sakens natur.

Forholdet mellom de politiske vedtakene, prinsippaksaken for skolestruktur og selve skolestruktursaken kan visualiseres slik:

Saksutredning

Den enkelte kommune har et stort handlingsrom når det kommer til skolestruktur. Vurdering av skolestruktur bør ifølge Utdanningsdirektoratet være tuftet på noen fastlagte prinsipper/kriterier eller målsetninger. Prinsippene bør være bredt fundert i organisasjonen og bør utarbeides i kartleggingsfasen, før konkrete vurderinger av skolestrukturen skal gjøres. Det bør avklares hvilke krav som er absolutte og hva som er ønskelig, og ikke minst hva som ikke er ønskelig. I tråd med anbefalingen fra Utdanningsdirektoratet, vil Tromsø kommune først vedta prinsippene før man i neste omgang ser konkret på skolestrukturen.

Det er særlig to momenter i saken som er sentrale for at man har kommet frem til de foreslåtte prinsippene:

1. Barnekonvensjonens artikkel 3 forplikter kommunen til å vurdere barnets beste i alle saker som angår barn, også i skolestruktursaker. I overordnede saker som berører mange barn er det vanskelig å slå fast hva som er det beste for hvert enkelt barn. Dette fordi barn, som voksne, er forskjellige og har ulike behov og interesser. Det er imidlertid mulig å utlede noen verdier som skal være førende, der hensikten er å ivareta barnets beste på et overordnet nivå. I saker om skolestruktur legger Tromsø kommune til grunn at det beste for barnet er å få et kvalitativt godt opplæringstilbud og at barnet har flere barn i sin aldergruppe (jevnaldringsgruppe) rundt seg for å sikre barnets muligheter til læring og trivsel i størst mulig grad. Prinsippene i saken er utledet på dette verdigrunnlaget.
2. Hva påvirker kvalitet i skolen? Forskning viser at det er to faktorer som er avgjørende for kvaliteten i den enkelte skolen, nemlig lærernes kompetanse og jevnaldringsgruppen. Det finnes ikke forskningsmessig belegg for å si at faktorer som skolestørrelse og skoleslag påvirker kvaliteten i skolen, da den samlede pedagogiske kompetanse, organisering og verdigrunnlag på den enkelte skole, i tillegg til jevnaldringsgruppa, er det som er avgjørende for kvaliteten.

Fullstendig saksutredning finnes i vedlegget «Prinsippsak for skolestruktur i Tromsø kommune».

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at prinsipper for skolestruktur vedtas.

Vedtakskompetanse

Kommunestyret

Vedlegg

Høringsbrev - Prinsippsak skolestruktur
Oversikt over høringsinstanser
Merknadsbehandling Prinsippsak for skolestruktur
Referat fra drøftingsmøte 9.9.2021
Sammendrag fra møte med Tromsø Ungdomsråd
Vedlegg til referat fra drøftingsmøte
Referat fra møte med FAU ved Prestvannet skole 210921
Prinsippsak for skolestruktur i Tromsø kommune